

22 OCT 2019

સીટ નંબર

બી. એ. સેમ.- ૫ પરીક્ષા
ઓક્ટોબર – નવેમ્બર : ૨૦૧૯
તત્વજ્ઞાન (મુખ્ય) પેપર : ૧૬
સાંખ્ય સપ્તતી
વિષય કોડ : ૨૧૪૪૧

સમય:૨:૩૦

કુલગુણ: ૭૦

સુચના: દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો.

પ્રશ્ન ૧(A) સાંખ્ય દર્શનના ઉદભવ અને વિકાસનું વર્ણન કરો.

૧૪

અથવા

પ્રશ્ન ૧(A)(I) સાંખ્ય શબ્દના જુદા જુદા અર્થોની રજૂઆત કરો.

૭

પ્રશ્ન ૧(A)(II) સાંખ્યકારિકા અને તેના પરની ટીકાઓનો નામોલ્લેખ કરો.

૭

પ્રશ્ન ૧(B) ટુંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)

૪

૧: સાંખ્યના આચાર્યોનો નામોલ્લેખ કરો.

૨: વાયસ્પતિ મિશ્રની પ્રસિધ્ધ ટીકા કઈ છે?

૩: સાંખ્ય દર્શનનો પ્રમાણભૂત ગ્રંથ કયો છે?

૪: સાંખ્યનો ક્યાં ક્યાં દર્શનો સાથે સંબંધ છે?

૫: ઈશ્વરકૃષ્ણ રચિત કેટલી કારિકાઓ છે?

૬: સાંખ્ય દર્શનના રચયિતા કોણ છે?

પ્રશ્ન ૨(A) સાંખ્યના સત્તકાર્યવાદની રજૂઆત કરો.

૧૪

અથવા

પ્રશ્ન ૨(A)(I) પ્રકૃતિના ગુણોની રજૂઆત કરો.

૭

પ્રશ્ન ૨(A)(II) પુરુષ અને પ્રકૃતિ વચ્ચે શું સંબંધ છે?

૭

પ્રશ્ન ૨(B) ટુંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)

૪

- ૧: સાંખ્ય દર્શન કેટલા તત્ત્વોમાં માને છે?
- ૨: સાંખ્યચાર્યોનો સિદ્ધાંત શું છે?
- ૩: પ્રકૃતિનું સ્વરૂપ ક્યાં પ્રકારનું છે?
- ૪: કાર્ય-કારણને આચાર્યો બીજા ક્યાં નામે ઓળખાવે છે?
- ૫: ધર્મોની કેટલી અને કઈ કઈ અવસ્થાઓ છે?
- ૬: સત્વ, રજસ અને તમસ ગુણો શું છે?
- પ્રશ્ન ૩ (A) પ્રકૃતિની અસ્તિત્વની સાબિતીઓની સમિક્ષા કરો.

૧૪

અથવા

- પ્રશ્ન ૩ (A)(I) ભાવસૃષ્ટિનું વર્ણન કરો.
- પ્રશ્ન ૩ (A)(II) પ્રકૃતિનું સ્વરૂપ કેવું છે? ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન ૩ (B) ટુંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ)
- ૧: ભ્રાંત જ્ઞાન એટલે શું?
- ૨: પૃથ્વીનું લક્ષણ અને ગુણો જણાવો.
- ૩: દ્રવ્ય પદાર્થ કેટલા અને ક્યાં ક્યાં છે?
- ૪: નૈયાયિકો ભ્રમના સિદ્ધાંતને શું કહે છે?
- ૫: પદાર્થ એટલે શું?
- પ્રશ્ન ૪ (A) બુદ્ધિસર્ગની રજૂઆત કરો.

૭

૭

૩

૧૪

અથવા

- પ્રશ્ન ૪ (A)(I) પંચ મહાભૂતની રજૂઆત કરો.
- પ્રશ્ન ૪ (A)(II) પંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન ૪ (B) ટુંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ)
- ૧: પુરુષબહુત્વ એટલે શું?
- ૨: ધર્મના કેટલા ભેદ દર્શાવ્યા છે?
- ૩: પુરુષ એટલે શું?
- ૪: સાંખ્ય અનુસાર ધર્મ એટલે શું?
- ૫: પ્રકૃતિ અને પુરુષ શું છે?

૭

૭

૩